

"Во рамките на еден кривично правен настан, во 46 отсто од вкупниот број случаи се јавуваат по три обвинети лица. Како сторители се јавуваат пресметливи машки лица, кои се во старосна група од 31 до 40 години. Кај делата со трговија со луѓе, инволвираните обвинети лица, главно, се со основно образование и се припадници на албанската етничка заедница, кои делото го сториле со умисла, со цел остварување профит", вели проект координаторот на Коалицијата, Виолета Велкоска.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

ВИОЛЕТА ВЕЛКОСКА, ЕЛИЗАБЕТА АНДОНОВСКА ОД КОАЛИЦИЈАТА "СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ", И АМБАСАДОРКАТА НА ОБСЕ, НАТАЛИЈА ДРОЗД

"ЗАТВОРСКАТА КАЗНА ДОЦНИ СО ВЕКОВИ!?"

Невладината организација Коалицијата "Сите за правично судење" го претстави својот најнов извештај за набљудување на судските процеси за предмети од доменот на организиранот криминал. Во него се сумираат резултатите од мисијата на Коалицијата, која во 2005 и во 2006 година присуствувала на 334 судски рочишта, на кои биле обвинети 178 лица.

Најголем дел од предметите се однесуваат на трговијата со луѓе, иако бројот на овие случаи се намалува. Сепак, може да се констатира дека повеќето од лицата инволвирани во овој вид организиран криминал се повратници во "црниот бизнис", кои својот профит го чуваат со насилство и малтретирање на жртвите. Најчести нивни жртви се Молдавци и Романки, а нивна дестинација за илегални занимавања со проституција се локалитете во Западна Македонија. При тоа, овој бизнис го делат сите макроа, иако конкуренцијата при продажбата на малолетните девојки е не-

избежна работа, проследена со крвави пресметки и грозоморни убивства.

БЕСКОМПРОМИСНА БОРБА

"Цел на проектот е да дадеме оценка за функционирањето на постојните механизми во борбата против организираниот криминал и успешноста во сузбивањето на овој растечки феномен", истакна Елизабета Андоновска, портпарол на Коалицијата "Сите за правично судење".

"Верувам дека извештајот ќе ја докаже уникатноста на криминалот, кој го третираат набљудувачите на проектот и останатите човечки ресурси во Коалицијата", потенцира Андоновска, додавајќи дека е потребно континуирано следење на организираниот криминал, а борбата со него мора да биде бескомпромисна, бидејќи само со поефикасни мерки тој може да се сузбие или да се

стави во подносливи рамки.

"Овој проект е продолжение на претходното истражување на Коалицијата за набљудување на судски случаи во 2005 година, кој се фокусираше на предметите поврзани со трговија со луѓе", истакна амбасадорката Наталија Дрозд, заменик-шеф на ОБСЕ на Мисијата во Скопје.

"Мисијата на ОБСЕ ја поздравува иницијативата на Коалицијата да дејствува во оваа област, бидејќи сметаме дека борбата против организираниот криминал е од особено значење за земјата која се движи во насока на реформи. Во годинашниот Извештај фокусот е свртен кон трговијата со луѓе, но тој покрива и неколку прашања, кои беа спомнати во минатите извештаи, а тие се однесуваат на правата на жртвата, ретката примена на конфискација на средства за компензација на жртвите, неуспехот на судиите да ги употребат сите мерки за намалување на времетраењето на постапката и употребата на олесну-

вачки околности за намалување на казната на лицата обвинети за трговија на луѓе под законскиот определен минимум", вели амбасадорката Наталија Дрозд.

ЗАБОРАВЕНИ ПРАВА

"Од јануари 2005 до декември 2006 г., Коалицијата набљудуваше 61 предмет и присуствуваше на 334 рочишта, кои беа во врска со 178 обвинети лица", информира проект координаторот Виолета Велкоска.

Најголем број од предметите се однесувале на случаите со трговија со луѓе, криумчарење на мигранти, посредување при проституција.

"Доколку се направи компарација бројот на предмети кои биле следени во 2006 г. во однос на 2005 г., ќе се утврди дека постои намалување на бројот на предметите кои се пред основните судови и се во врска со кривичното дело трговија со луѓе", оценува Велкоска.

Овие судски случаи се поврзуваат со дејствија, кои почнале да се вршат во 2002 г., главно, како локации се јавувале места од Западна Македонија, односно Гостиварско и Тетовско.

"Во рамките на еден кривично правен настан, во 46 отсто од вкупниот број случаи се јавуваат по три

обвинети лица. Како сторители се јавуваат пресметливи машини лица, кои се во старосна група од 31 до 40 година. Кај делата со трговија со луѓе, инволвираните обвинети лица, главно, се со основно образование и се припадници на албанската етничка заедница, кои делото го сториле со умисла, со цел остварување профит", констатира аналитичарката.

Исто така, во делата со трговија со луѓе, рецидивизмот зазема највисоко место и изнесува 57 отсто од вкупниот број обвинети лица за ова кривично дело.

"Според анализата на приказните на жртвите од различни предмети во однос на нивното движење од еден до друг нокен бар, ќе се утврди дека постои солидна соработка меѓу сопствениците на овие барови и локации. Во предметите со трговија со луѓе, насилството подеднакво се јавува како пример за контрола на жртвата, а тоа е моментна реакција, која се врши со цел да се изрази демонстрација на сила за покорување на лицата изложени во трговија со луѓе. Сите жртви се женски лица, односно странски државјанки, а во најголем процент од Молдавија и од Романија. Кај 10 проценти од вкупниот број случаи станува збор за малолетни лица жртви на трговија, кои биле подложени на физички и психички малтретирања, а со цел да се одбегне натамошниот притисок врз нив во текот на главниот претрес би требало да има присуство на педагог или на друго стручно лице", оценува Велкоска.

Во 44 проценти од случаите било обезбедено физичко присуство на жртвите на трговијата со луѓе, а во сите останати ситуации тие биле недостапни или не се согласиле да сведочат. Од вкупниот број предмети дури во 82 отсто од случаите жртвите поднеле имотно-правно барање. Ним им е обезбедена правна помош и при тоа, при главниот претрес, ополномоштените биле присутни во 66 отсто од рочиштата. Во 2005 г., во околу 1/3 од случаите сведокот не бил информиран за своето право да не одговара на определени прашања, со што тој би

се изложил на кривично гонење, срам или значителна материјална штета. Во ниту еден предмет се нема случено жртвата да го ускрати изнесувањето на личните податоци, иако тоа законски е предвидено, бидејќи постојат можности и ситуации за загрозување на неговиот живот и личниот интегритет. Казните за делата со трговија со луѓе се во рамките на посебниот законски минимум или максимум, со тенденција да бидат поблиску до законскиот минимум.

Бројот на предмети во врска со криумчарење на мигранти во 2006 г. во однос на 2005 г. е голем. Во 87 отсто од случаите станува збор за албански државјани, како и за лица од Бангладеш, Перу итн. Надоместокот кој го добиваат превозниците изнесува од 7.000 до 5.000 евра. Цената зависи од тоа дали станува збор за случаен таксист, кој го врши преносот или за организирана работа на повеќе лица. Во 65 проценти од вкупниот број дела криумчарење на мигранти инволвирани се едно или две лица, што во рамките на еден кривично-правен настан упатува на неефикасност на гонителите на делата. Во основните судови во Гостивар, Тетово, Охрид и Битола, каде има најголем број предмети со трговија со луѓе и криумчарење со мигранти и посредување при вршење проституција, во половина од случаите рочиштата се одложени за 30 дена, а процентот на предмети одложени за повеќе од 60 дена изнесува: 24 отсто во Основниот суд Гостивар, како и во охридскиот суд, 5 проценти во битолскиот и 17 отсто во тетовскиот суд.

Вкупното времетраење на постапката од моментот на поднесување на обвинителниот акт до донесувањето на првостепената пресуда во просек изнесува 382 дена, додека според видот на кривичните дела може да се види дека кај делата криумчарење на мигранти станува збор за пократок временски период, отколку кај делата за вршење посредување за проституција.

Предвидување во живо

ТАРОТ

АСТРОЛОГИЈА

Јавете се веднаш

0590 22 202 + 888